

RAAPAISU PINNAN ALLE

10/2020 Kotipuutarha

MAAPERÄSSÄ ON ELÄMÄN AKUJA LOPPU!

KOURALLISESSA MAATA ON ELIÖITÄ ENEMMÄN, KUIN IHMISIÄ MAAPALHOHKA

NÄKYMÄTÖN MAAILMA ON KÄYNISSÄ KOKO AJAN

MAAPERÄ TOIMII KASVIEN JUURISTOLLE KIINNITYSRAKENTEENA, VEDEN JA RAVINTEIDEN VARASTONA

PUIDEN JUURET TYÖNTYVÄT LAJISTA RIIPPUEN MAAN PINTAKERROKSIIN, TAI USEIDEN METRIEN SYVYYDELLE

MAAILMAKKA TUNNETAAN EUKALYPTUSPUITA, JOIDEN JUURISTO ULTAA KÄMMENIEN METRIEN SYVYYTEEN

JOPA PUOLET PUUN MASSASTA VOI OLLA NÄKYMÄTTÖMISSÄ MAAN ALHA SUURIKOKOINEN PUU VOI IMEÄ KASVUALUSTASTAAN VETTÄ JOPA SATOJA LITROJA VUOROKAUDESSA

PUIDEN ERILAISILKA JUURIEN KASVUTAVALLA ON MERKITYSTÄ MAAN HVUINVOINNILLE JA PIENELIÖILLE

 PIIKUJUURISET PUUT TYÖNTÄVÄT SYVÄLLE JUURENSA JA MÖYHENTÄVÄT MAATA (esim. MÄNTY)

 PINTAJUURISET HYÖDYNTÄVÄT MAAN PINTAKERROKSIA (esim. KUUSSI)

 TYPENSITOJAT LISAAVAT JUURISTOLLAAN TYPPEÄ (esim. TYRNIN TERVALEPPÄ)

PUIDEN KYKY SITOA HIUKTÄ ON TÄRKEÄ ILMASTON KANNALTA
SIENIRIEMÄSTÖT ON MERKITTÄVÄ OSA KASVIEN RAVINNE-

 VESI -

 ENERGIA TALOUDESSA

 EKOLOGIASSA

10/2020 kotipuntarila

KAIKILLA PUUTARHOIKKA

JA

VIHERALUEIKKA ON
MERKITTÄVÄ ROOLI
ILMASTONMUUTOKSESSA

JOKAINEN VIHREÄ
ALUE PIENI TAI
SUURI ON
VAIKUTTAVA
YMPÄRISTÖÖN
JA
ON OSA VIHREÄÄ
VERKOSTOA

KUN KASVI
KUOLEE
KASVIAINES
YHTEYTTÄMISTUOTOINEEN
PÄÄTY MAAPERÄÄN

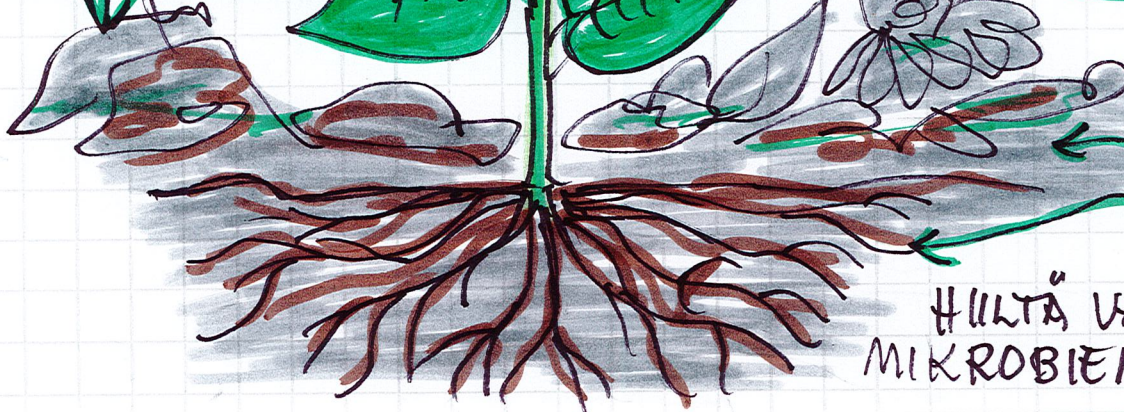
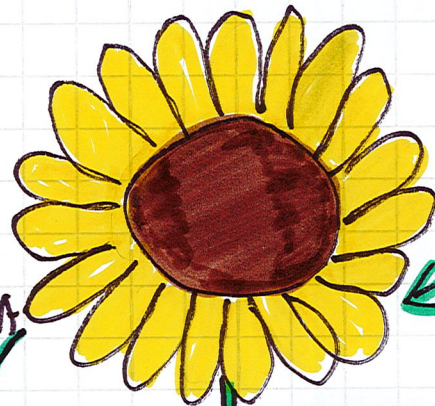
KUOLLEET
KASVIAINES ON
HIIPITOISTA

PIENELIÖSTÖ " "
HAJOTTAA MAAN PÄÄLLE.
SIENET, MIKROBIT JA
Bakteerit pilkkovat
KASVIJÄTTEEN MAAN ALHA

HIILTÄ VAPAUTUU ILMAKHAAN
MIKROBIEN HENGITYKSESSÄ, OSA JÄÄ MAAN ALHA

YHTEYTTÄMISESSÄ
KASVI SITOO
AURINGON
ENERGIAA

PIENELIÖIDEN
AKTIIVISUUS
AUTTAA MUODOSTAMAAN
MAAPERÄÄN
PITKÄKÄISIÄ HIILIHIDISTEITÄ
VÄLTÄ LIKALANNOITUSTA
JA TORJUNTA-AINEITA, NIIN
LISÄÄ PIENELIÖIDEN
HYVINVOINTIA!

HAJOTTAMO MAANALHA

10/2020 Kotiopetuksella

JOS NÄKISIMME SUURENNUSKASIKKA MAANALHE, NIIN SIHMIEN ETEEN
ILMESTYISI PAHANLAINEN MILJOONAKAUPUNGIN RUUTKA
HEHTAARIN ALUEELLA PARHAIMMIKHAAN
VOI OLLA USEITA TONNEJA MAANALAISTA

PIKKUVAKEA:
• KIEROJA
• HYPPYHÄNTÄISIÄ
• PUNKKEJA
• TUHATJALYKÄISIÄ
• SUKKUNAMATOJA

SIHMIN NÄHTÄVIÄ,
EDES AUTTAVAT
KASVIEN HA-
JOTTAMISTA

KAIKKI ELÄVÄ MAAPALHO LHA
KIERTÄÄ

• PEDOT
• KASVINSYÖJÄT
• LOISET

KÄYTTÄVÄT KASVIEN TUOTTAMA
ENERGIAA OMIIN ELIN-
TOIMINTOJENSA YLLÄ-
PITÄMISEEN

YHDESSÄ
GRAMMASSA
MAATA ON
JOPA MILJOONA
HAJOTTAJAA

• MIKROBEJA
• BAKTEEREJA
• SIENIÄ
• PIENENIÖITÄ

• HAJOTTAVAT JA
• TUOSTAVAT
• UUTTERASTI
• KUOLLOTTA
KASVIAINESTA
• JA MUUNTAVAT
SEN KASVEIKHE
KÄYTTÖKELPOISEKSI
RAVINTEIKSI JA
HIILIDIOKSIDIKSI

KIERTO KULKU JATKUU
KASVIJÄTE MUUTTUU
UUDEN KASVUN
AINEKSEKSI

ILMAN TÄTÄ JATKUVAA
KIERTOTAVUUTA
MAAPALHO
HUKKUISI
KASVI YM. JÄTTEISIIN
JA LOPPOISI
ELÄMÄN
PERUS RESURSSIT

SEKAMETSÄSSÄ VOI NELJÖMETRIN ALUEELLA RISTEIKKÄ
JOPA KUMMENEN MILJOONAA KILOMETRIA PELKKÄ
SIENIRIHMÄ

HYÖDYLLISET MIKROBIT!

TERVEYDELLE

HYÖDYLLISET MIKROBIT

OVAT BAKTEEREJA

• SIENIÄ

• VIRUKSIA

• ALKUELIÖITÄ

• ALKUELÄIMIÄ

IVE PÄASEVÄT ELIMISTÖÖN

IHON JA HENGITYKSEN

KAUTTA

MITÄ HYÖTYÄ MIKROBEISTA

ON IHMISELLE

• RIKASTUTTAVAT

SUOLISTON JA

IHON MIKROBISTOA

ANTAEN SUOJAA TAUDEILLE

• TUNNISTAVAT ELIMISTÖÄ

KOHTAAVAT VAARAT

JA KÄYVÄT VASTAHYÖKKÄYKSEEN

(= PUOLUSTAVAT)

• ESTÄVÄT ALLERGIOITA

• VAIKUTTAA MIELIALAHORMONI

SERATONIININ ERITYMISEEN

• OSALNISTUVAT LASTEN AIVOJEN

KEHITYMISEEN

• LISÄÄVÄT
IHMISELLE
VASTUSTUS-
KYKYÄ

MIKROBIT ELÄVÄT

• MULLASSA

• KASVIEN PINNOILLA

• SOLUJEN VÄKEISSÄ

MIKROBIT JA MAAN PIENELIÖT

TOIMIVAT

VUOROVAIKUTUK-

SESSA KESKENÄÄN

MUODOSTUU

HAJOTUSKETJU

JOSSA EKO-

PERÄINEN AINES

MAATUU

HUMUSAINEEKSI

JA RAVINTEIKSI

ERILAISIA

MIKROBEJA

ELÄÄ MUUN

MUASSA

KASVEISSA JA

MULLASSA

• TEHOVILJELY JA

YKSIPUOLISESTI

RAKENNETTU YMPÄ-

RISTO KÖYHDYTTÄÄ

MIKROBISTOA

• ESIM. PIHALAATOITUS

JA HIEKKALAATIKKO

OVAT MIKROBISTOL-

TAAN KÖYHTÄ

• RUNSAKASVILLISUUS

JA ELOPERÄINEN

LANNOITUS OVAT

MONIPUOLINEN

MIKROBISTOLTAAN.

METSÄ KUHLISEE

MIKROBEJA!

• MAASSA VOI OLLA

MUOS KASVEILLE JA

IHMISELLE HAITAH-

LISIA MIKROBEJA

• KASVITAUTEJA AIHEUT-

TAVAT SIENET JA

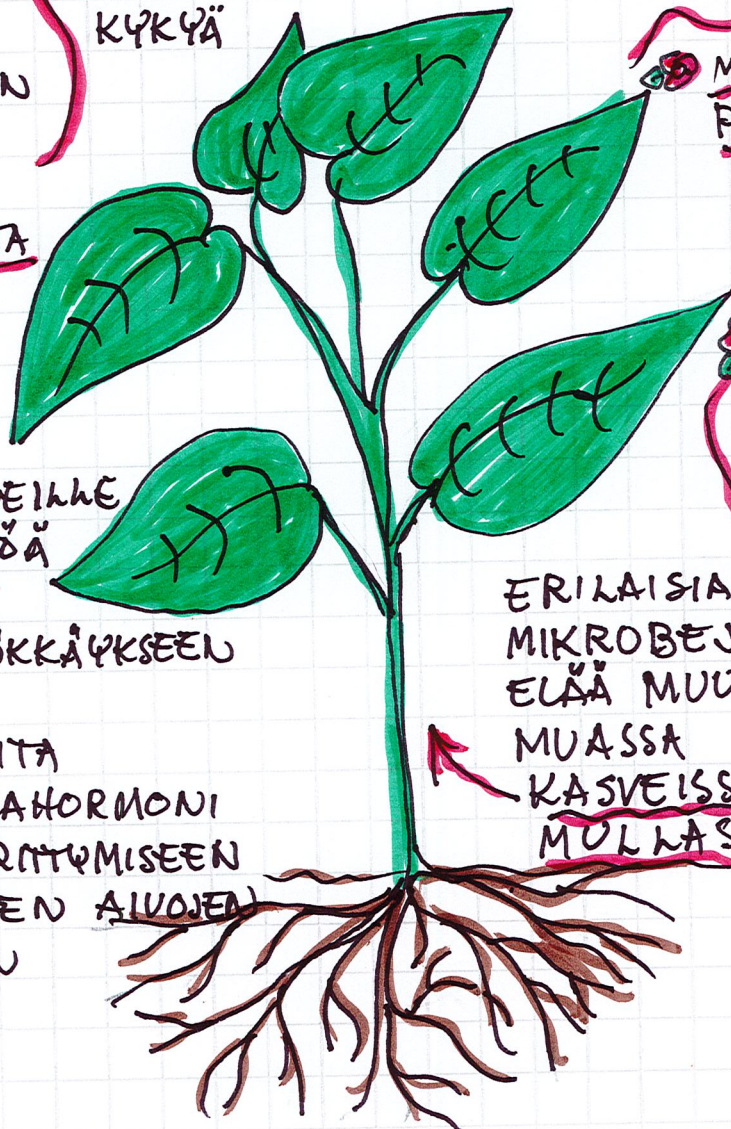
BAKTEERIT

• IHMISELLE VOI TULLA

VATSATAIVOJA RAAASTA

LANNASTA JA LIKAI-

SESTA VEDESTÄ (4)

MULTAVA JA RAVINTEIKAS
MAA ON JOKAISEN
TARHURIN UNELMA

MAATA ON MONENSI!
MULTAVA, SAVINEN, HIEKKAINEN

NYRKKITUNNUMA MAAHAN

KOHOPENKKI JA MAANKATTAMINEN
PARANTAA KAIKKIEN MAALAJIEN
MAATUA

OTA KOURALLINEN KOSTEAA
MAATA JA PURISTA

JOS EI SYNNY KASASSA
PYSYVÄÄ KOKKAREYTTÄ
JA MAA VALUU SORMIEN
VÄLISYÄ MAASTA ON
SUURIN OSA HIEKKAA

- HIEKKAMAAN ON KEVYTTÄ
- ILMAVAA, LÄMMINTÄ
- HELppo MUOKATA
- KUIVUU NOPEASTI
- EI PIDÄTÄ RAVINTEITA
- ON LAIHAA

- LISÄÄ HIEKKAMAAHAN
HUMUSPITOISIA AINEITA
- MULTAA JA KOMPOSTIA
- KASVATA VIHANTALANNOITUS
KASVEJA JA MUOKKAA MAAHAN
- LISÄÄ SILPUYTTUJA PUUN-
LEHTIÄ SYKSULLÄ KAT-
TEEKSI

JOS SAAT PURISTAMALHA
TIIVIIN KOKKAREEN
JA SE EI HAJOA PUDOTESSAAN
ON MAA SAVEA

- SAVIMAA ON KYLMIÄ
- TIIVISTÄ
• PIDÄTTÄÄ VETTÄ
- KUIVANA KOVAA JA
- HUONOSTI MUOKKAAN-
TUVAA

- LISÄÄ SAVIMAAHAN
HIEKKAA / SORAA
(PIENIRAKEINEN HIEKKA
KOVETTA ENTISESTÄÄN)
- KOMPOSTI
- KATETTA PUUNLEHDISTÄ
TEHTYÄ SILPPUA

PURISTA MAASTA PAHVO,
JOKA HIIVÄLLEEN HAJOAA
KUN LASKET SEN MAAHAN
TUOKSU ON MULTAVA
KYSEESSÄ ON MULTAMAAN

- MULTAVAMAAN ON KUOHKEAA
- ELÄVÄÄ
- HELPOSTI MUOKATTAVAA
- VETTÄ TASAAVAA

- MAA PYSYÄ KUOHKEANA
• KUN LISÄÄTÄÄN
KOMPOSTIA
- PIDETÄÄN MAA KATETTUNA
• JA KASVATETAAN
VIHANTALANNOITUSKASVEJA

HOIDA MAATA - MAA HOITAA MEITÄ!

VIHERPIHTI 2/2023

MAASSA ON ELÄMÄÄ ENEMMIN,
KUIN ME IHMISET OSAAMME
EDES AJATELLA!

 PINNAN ALLA TAPAHTUU
 LIKETTÄ
SIELLÄ HAJOTETAAN
 RAKENNETAAN
 VARASTOIDAAN
JA TOIMITAAN VÄHTEISTYÖSSÄ.

 SILMIKÄ VOIMME EROTTAA
 MATOJA
 HUPPUKANTAISIA
 SIROJA
 TUHATJALKAISIA

 NÄKYMÄTTÖMÄÄN MAAILMAAN
KUULUVAT
 SIENET
 BAKTEERIT
 ARKKIELIÖT YM.

ILMAN MAAPERÄN PIENELIÖITÄ
HUKKUISIMME KASVIEN JA
ELÄINTEN JÄTTEISIIN

 LIEROJA ON MONENSI
 ONKILIERO = MAANPINNAN KARIKKEESSA,
PELTO - LÄHET, AINE PUOLESSA METRISSÄ
 KASTE - VOI KAIVAA PUUSTOSUORIA
KÄYTÄVIÄ, JOPA METRINSYVYYTEEN

 LUOTTERIAAPULAISIA TARTTORIN HYÖDYKSI
 MAA KUOHKEUTUO KÄYTÄVISTÄ
 LIMAN ERITYS VAHVISTAA MAAN RAKENNETTA
 KASVIJÄTE KUOHKEUTUO MAAN LUMENIIN
 HAJOITUSTOIMINTA LISÄÄNTYY
 LANNOITTAVAT MAATA
 MAAN HAPPAMUUS VÄHENEY

 PERUSTEELLISTA MAAN KÄÄNTÄMISTÄ TARVIYTAAN
VAIN VIHJELYÄ HOITTAESSA, JOLKON
MAA PUHDISTETAAN RIKKARUOHOISTA!

 MAAN MÖYHMINEN SEURAAVINA VUOSINA
ON HYVÄ JÄTTÄÄ MAHDOLUISIMMAN VÄHIIN.
MAAN KÄÄNTÄMINEN HÄIRITSEE
 LIEROJEN ELÄMÄÄ
 RIKKOO KÄYTÄVIÄ
 MUUTTA MAAN RAKENNETTA
 KÄVELY MÄRÄSSÄ MAASSA TIIVISTÄÄ
MAATA JA HEIKENTÄÄ RAKENNETTA!

MAA TARVISEE HOITOA JA LEPOA!

VIERPILHA 2/2023

MAA MUUTTUU HUONGKUNTOISEKSI

• KUN VIJELHÄÄN

- SAMOJA KASVEJA
- SAMOLLA PAIKOILLA
- EI LISÄTÄ HUMUSPITOISIA AINEITA

- KÄYTETÄÄN VÄKILANNOITTEITA
- KORJATAAN KAIKKI KASVINJÄTTEET POIS

- MAA ELPYÄ JA PARANEÄ, KUN ISTUTETAAN MAANPARANNUSKASVEJA, JOTKA SITTEÄ JÄTETÄÄN MAAHAN SILPUTTUNA JA KÄINNETTUNÄ

- KULVÄ SIEMENET KEVÄÄLLÄ
- KASVUSTO NIITETÄÄN PARI KERTAA KESÄSSÄ JA JÄTETÄÄN KATTEEKSI
- SEURAAVANA KEVÄÄN MUOKATAAN LOPUT MAANPINNÄKERROKSEEN

- ON HYVÄ KÄYTTÄÄ ERI SEOKSIA, JOISSA LAJEIKKA ON ERILAISIA KASVUOMINAISUUKSIA

- SYVÄJUURISET KUOHKEUTTAVAT MAATA
- TYYPPEÄ KERAÄVÄT RAVITSEVAT MAATA
- PEITTÄVÄT ESTÄVÄT RIKKOJEN KASVUA

ERILAISIA VIERLANNOITUS KASVEJA

KOIVUN,
LEPÄNJA
LEHMUKSEN
LEHDET

MAATUVAT
VUODESSA

- KAURAA
- RUISVIRNAA
- HERNETTÄ

ISOMMAN ALAN
VIERLANNOITTEEKSI

- PERSIANAPILAA
- HUNAJAKUKKAA
- RAIHEINÄÄ
- HUNAJAKUKKA

SOPII VAIKKA
KASVISTEN
JOUKKOON

TEHDÄÄN SÄKISSÄ MULLTAA

- SILPPUA PUDONNEET LEHDET RUOHONLEIKKURILLA
- TÄYTÄ SÄKKI LEHTISILPULLA JA OKSANPAHOILLA
- LIOTA 1 LITRA KANANLANTARAKEITA SANGOLLISEEN VETÄÄ
- KAADA SÄKKIIN
- SULJE SÄKKI
- TEE SÄKKIIN TALIKOLLA REIKIÄ JOTTA HAJOAMINEN SAA HAPPEN
- VIE SÄKKI VARJOON, SATEELIA SUOJAAN
- KÄÄNTELE JA PÖYHI SÄKKIÄ
- LISÄÄ VETÄÄ TARVITTAESSA

PIDÄ MAA PEITETTYNÄ

LUONNOSSA EI YHEENSÄ OLE PALJASTA MAATA, ELLI IHMINEN TOIMIKKAAN OLE PIKANNUT MAATA

- PALJAS MAA ON ALTIS
- HUHTOUTUMISELLE JA
- EROOSIOHNE
- SADERYÖPPY
- SUKAVA LUMI
- TUULEN PUUSKA
- VIRTAAVA VESI

VIEVÄT MENNESSÄÄN MAAN PINNAN

- KIINTOAINEN JA
- RAVINTEET

LUONTO PYRKII SUOJAAMAAN MAATA KAIKIN KEINOLIN

- PUIDEN LEHDET PUTSAVAT MAAHAN
- SIEMEN SATO ON RUNSAS JA NIITÄ KENTELEE SINNE TÄNNE
- UUSIA TAIMIA JA VERSOJA KASVAA
- MAASSA VIUU SIEMENPANKKI JOPA KUMMENIA VUOSIA JA ODOTTAA SOPIVAA AIKAA ITÄÄ.

KASVAVAT KASVIT ON VIHREÄ PEITTO, JOKA SITOO HIILTÄ MAAHAN

- KYLVÄ KASVIMAAN AUKKO PAIKKOIHIN
- KESÄKURKIA
- SALAATIA, PERSILJAA YM. PIENVIHANNEKSIÄ

- KOSTEUS SÄILYVÄ
- SUOJAAVAT MAATA
- SITOVAT MAATA JUURIKKAAN

- MAAN KATTAMINEN
- KOMPOSTILKA
- OLJELKA
- NURMISILPUHKA
- LEIKKUJÄTTEELKA
- RIKKARUOHOILKA

- AUITTAA MAATA VOIMAAN HYVIN
- ESTÄÄ MAAN KUHUMISTA
- SITOO HIILTÄ
- MAA PYSYVÄ ELINVOIMAISENA

- LOPPUKESÄKÄ PEITOKYLVÄ
- KAUURAA
  - KELTSINAPPIA
  - VIJATATARTA
  - RAIHEINÄÄ

- MAA PARANEE
- ÖTÖKÖIKKÄ ON HOMMIA
- EI TARVITSE MAATA MUOKATA

- SYKSYLLÄ VOIT PEITÄÄ MAAN
- PUOLIKSI PALANEEKKA KOMPOSTIIN
  - PUUN LEHDILKÄ (SILPUTTUNA)
  - KASVIEN VARSILKA

4/2017 kotipuutarha
Jukka Aulka

IDEAA PERMAKULTTUURISTA

PUUTARHAN KAIKKI
AINEKSET OVAT
VOIMAVARA!

ON MONIMUOTOINEN YHTEISÖ, JOKA OTTAA MAHLIA LUONNOSTA!

ON HYVÄ TARKKAILLA OMAA
PUUTARHAA JA HAVAINNOIDA
MITÄ KAIKKEA TAPAHTUU
esim. VUODENAIKANA

- MILLAINEN MAAPERÄ
  - LÄMPÖOLOSUHTEET
  - TUULISUUS
  - KOSTEUSOLOT
- JA NÄIDEN VÄLINEN
YHTEYS

HAVAINTOJEN PERUSTEELLA
VOI LAATIA SUUNNITELMAN
OMIA AJATUKSIA JA HAVAINTOJA
HYÖDYNTÄEN

- KUN OTTAA HUOMIOON
- ILMANSUUNNAT
  - LÄMPÖOLOSUHTEET
  - PIENILMASTON
  - VEDEN KULUN
  - MAAPERÄN

VOI PUUTARHAN PERUSTAMISEN
JÄLKEEN ANTAA LUONNON
HUOLEHTIJA LOPUSTA!

PUUTARHA PARHAIMMILLAAN ON EKOSYSTEEMI
JOSSA KAIKKI OSAT HYÖDYNTÄVÄT TOISIAAN

ESIMERKIKSI PUULLA ON MONTA TEHTÄVÄÄ
TUOTTAÄ HEDELMIA IHMISILHE
JA ELÄIMILHE

PUTOAVAT LEHDET SUOJAAVAT MAATA
HAJOTESSAAN LEHDET TUOTTAVAT
HYVÄÄ RUOKAMULTTAA

PUU OSALLISTUU VEDEN KIERTEKULKUUN
PUUTARHASSA

- ANTAA TUULENSUOJAA
- TASAA LÄMPÖOLOJA
- ANTAA VARJOA
- PESÄPAIKKOJA ELÄIMILHE
- RAVINTOA JA SUOJAA PIENELIÖILHE

PUUTARHAN KAIKILLA OSILLA ON MONTA
TOISIAAN TUKEVAA TEHTÄVÄÄ

SYNTYÄ LAASA VUOROVAIKUTUKSEN VERKOSTO

TÄMÄ VERKOSTO MAHDOLLISTAA, ETTÄ
EKOSYSTEEMI LANNOITTAA, KASTELEE
ITSENSÄ, KIERRÄTTÄÄ OMAT JÄTTEENSÄ
TORJUU TAUDIT JA TUHO LAISET!

HIILISANASTO HAHTUUN

kotipuntarha 7/2022

HIILIDIOKSIDI • KASVIHUONEKAASU
• ON KILJÄNTYNYT ILMAKEHÄSSÄ
• PÄÄSY ILMASTON LÄMPENEMISEEN

HIILIVIHJELY • EKOLOGISESTI KESTÄVÄ
VIHJELYTAPA,
• JOSSA MAAHAN SIDOTAAN HIILTÄ
PARANTAMAAN KASVUVOIMAA

HIILINIELU • KUN HIILIDIOKSIDIA SITOUTUU
MAAHAN ENEMMIN KUIN SITA
VAPAUTUU
(JOS SITA VAPAUTUU ENEMMÄN
KUIN SITOUTUU ON SE PÄÄSTÖLÄHDE)

HIILIVARASTO • MAAPERÄÄN,
• ELOPERÄISEEN
AINEKSEEN
• KASVIEN JUURISTOON
• MAANPÄÄLLISIIN OSIIN } VARASTOITUNUT
HIILI

BIOHIILI • KESTÄVÄÄ MAANPARANNUKSEEN
KÄYTETTY HIILI
VALMISTETAAN HAPETTOMASSA
TAI VÄHÄHAPPISESSA PYROLYYSISSÄ

HIILTÄ LISÄÄ PUUTARHAAN

KÄYTÄ • ELOPERÄISIÄ LANNOITTEITA
• KOMPOSTIMULTAA
• LANTAA

LISÄÄVÄT MAAHAN NOPEASTI HIILTÄ
• HYÖDYNTÄÄ PIENELIÖSTÖÄ
JOKA HAJOTTAA AINESTA
VAPAUTTAEN RAVINTEITA
KASVEILLE

PINTAKOMPOSTOI

• RIKKARUHOJA
• NAATTEJA
• KASVIJÄTTEITÄ
• JÄTTÄEN NE MAATUMAAN
MAAN PINNALLE
• PILKOTTUNA HAJOAVAT
NOPEAMMIN MAANELIÖSTÖN
KÄYTTÖÖN

KALKITUS

• VAIKUTTAA ELVYTTÄVÄSTI
PUUTARHAN MIKROBISTON
TOIMINTAAN JA SITEN MYÖS
HIILENSIDONTAAN

• KÄYTÄ HARKITEN NOPEAVAIKUT-
TEISIA TÄPPILANNOITTEITA. (10)
• KUTEN KASTELULANNOITTEET
JOUDDUTTAVAT ELOPERÄISEN AINEEN
HAJONAMISTA

HILHI MAASSA JA ILMASSA

VIERPINTA 2/2023

 KASVIT OYTA VAT ILMASTA
HIILIDIOKSIDIA
SE KOOSTUU HIILESTÄ JA
HAPESTA

 HAPEN KASVIT VAPAUTTAVAT
TAKAISIN ILMAKETTÄÄ

 HIILEN KASVIT KÄYTTÄVÄT
OMIIN RAKENTEISIINSA.

 KASVIT SITO VAT HIILYÄ KOKO
ELÄMÄNSÄ AJAN

 ERITYISESTI MONIVUOTISET
KASVIT (PUUT, PENSAAT, PERENNAT)
OVAT HYVIÄ HIILEN SITOJIA

 SUURIMMAT HIILIVARASTOT OVAT
VANHOILLA PUULLA, JOITKA OVAT
KERÄNNEET HIILYÄ KUMMENNIA,
TAI JOPA SATOJA VUOSIA
VANHAT PUUT OVAT HIILENSITOJINA
LÄRIMMÄISEN TÄRKEITÄ

 KASVIN KUOLTUA HIILI SITOUTUU SEN VARTEEN,
LEHTIIN JA JUURIIN JA PÄÄTTY MAAHAN

 KUN KASVIMASSA HAJOAA OSA HIILESTÄ VAPAUTUU
HIILIDIOKSIDINA TAKAISIN ILMAAN JA OSA
SÄILYY MAAPERÄSSÄ

PUUTA POLTETTAESSA

 SYNTYY TUHKAA JA VAPAUTUU HIILIDIOKSIDIA

 PUUHIILI SYNTYY KUN PUU KUUMENNETÄÄN

- VÄHÄHAPPISESSA TILASSA
- SATOJEN ASTEEN LÄMPÖTILASSA
- TULOS ON HUOKOINEN PUUHIILI
JOSSA HIILI ON TALLESSA
PITKÄAIKAISESSA MUODOSSA

- ON KEVYTTÄ
- VARASTOIVETTÄ JA
- RAVINTEITA
- ON HYVÄ MAANPARANNUS-
AINE

 NYKYTEKNIKALLA TUOTETTU
PUUHIILI ON NIMELTÄÄN
BIOHIILI

 ITSE MENETELMÄ ON JO 2000 VUOTTA VANHA
ETELÄ-AMERIKAN TERRA PRETA-VILJELYSSÄ (11)

KERRYTÄ HIHTÄ!

Kotipentti
7/2022

MAAN
VEDENPIDÄTYSKYKY
PARANEE

KARTUTTAVAT
MAAN HUMUSTA

HIHENSIDONNALLA
JA HIHLEN LISÄÄMISELLÄ
ON KORVAAMATON MERKITYS
PUUTARHAN JA KASVIEN
KUKOISTUKSELLE

RAVINTEIDEN
KIERTOKULKU
ON TOIMIVA

KASVUALUSTA PYSYVÄ
ILMAVANA

HELPOTTAA PUUTARHAN
HOITAMISTA

RAVINTEET IMETYVÄT
MAAPERÄÄN PAREMMIN

KASVIT PÄRJÄÄVÄT
PAREMMIN
HELTEESSÄ JA
SYSSÄTEESSÄ

MAATUESSAAN
KASVIJÄTTEET KERRYTTÄVÄT
MAAPERÄÄN HIHTÄ
BAKTEERIEEN JA SIENI-
RHMASTOJEN HAJOTET-
TAVAKSI JA RAVINNOKSI!

POHJOINEN VIILEÄ
ILMASTO SUOSII HIHLEN
SITOUTUMISTA MAAPERÄÄN.
ELOPERÄISEN AINES HAJOAA
HITAASTI KOSTEASSA JA VIILEÄSSÄ
ILMASTOSSA
SIKSI ELOPERÄISEN HIHLEN MÄÄRÄ
ON MEIKÄÄ AIKA KORKEA MYÖS
KIVENNÄISMAIKKA!
TROIIKISSA ON TOISIN!

HIHI VOI SÄILYÄ
MAASSA KUM-
MENIÄ TAI JOPA
SATOJA VUOSIA
RIIPPUEEN ELOPE-
RÄISEN AINEEN
LAADUSTA JA
HAJOTUSTOIMINNASTA

TÄRKEÄT HIILENSITOVAT PUUTARHASSA

Kotipäytärlä
7/2022

1. LEHTI- JA HAVUPUUT

- TÄRKEIMPIÄ KASVEJA HIILENSIDONNASSA
- VOIMAKAS JUURISTO MUOKKAA MAATA SYVÄLTÄ

2. LEHTI- JA HAVUPENSAAT

- KASVUSTON MONILAJISUUS
- JA KERROKSELLISUUS EDISTÄVÄT HIILENSIDONTAA
- TUOTTAVAT PALJON LEHTIMASSAA

3. REHEVÄ JA SYVAJUURISET PERENNAT

- MONIVUOTISET KASVIT OVAT TEHOKKAIMPIA HIILENSIDONNASSA
- KHEYYTÄVÄT KEVÄÄSTÄ SYKSYKSI

4. MONIVUOTISET HYÖTYKASVIT

- HELPPOHOIDOISIA KASVEJA
- MONIMUOTOISUUS ON HYVÄKSI PUUTARHASSA.
- LISÄÄVÄT HIILENSIDONTAA

5. MAANPEITE- JA AHUSKASVIT

- MAAN PITÄMINEN KASVIPEITTEEN ALLA LISÄÄ HIILENSIDONTAA
- EI TARVITSE MUOKATA MAATA RUNSAS KASVIMASSA
- KASVIJÄTTEET MAATUUVAT HITAASTI MAANPINNALLA

6. NIITTYKASVILKISUUS

- TÄRKEÄ EKOTEKO, SILLÄ NIITTYKASVILKISUUS ON KATOAMASSA
- REHEVÄ KASVU LISÄÄ HIILENSIDONTAA

7. HEINIKKO JA PIENNARKASVIT

- TÄRKEITÄ SUOJAPAIKKOJA ERI ELIÖILHE. MONIMUOTOISUUS LISÄÄNTYY. TASAAVAT HULEVESIVÄLUMIA

8. TYPPEÄ SITOVAT PALKOKASVIT

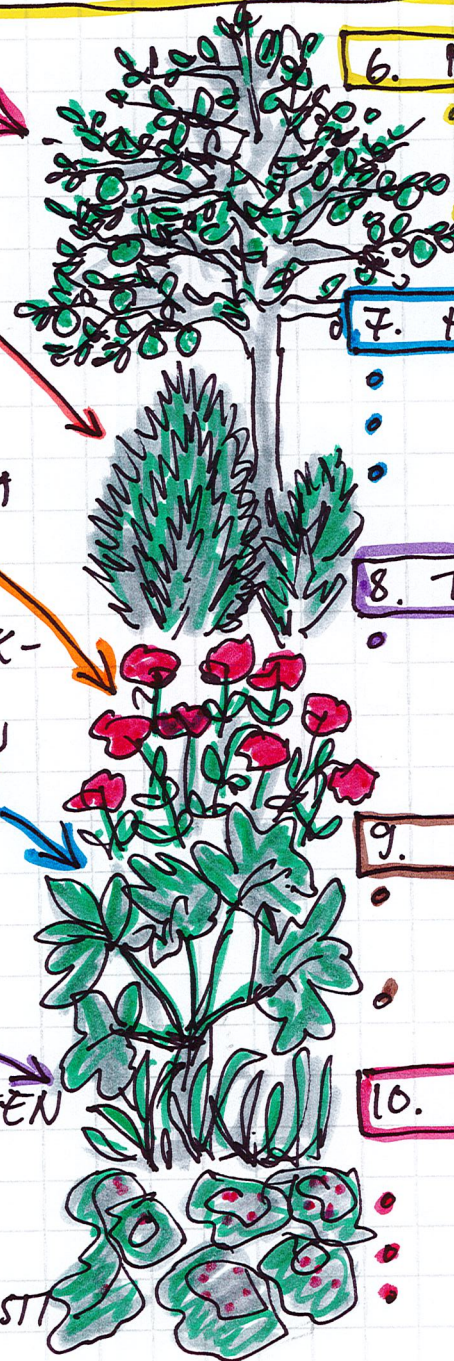
- SITOVAT ILMASTA TYPPEÄ OMAAN KÄYTTÖÖNSÄ JA LUOVOTTAA MYÖS SEURAAVILLE KASVEILLE MUOKATAAN MAAHAN

9. VIHHERLÄNNOITUSKASVIT

- ELIÖSTÖ TARVITSEE VIHHERKASVUSTOA JOITA NE HAJOTTAA KASVEILLE TAUDIT VÄHEVÄT, MONIMUOTOISUUS LISÄÄNTYY

10. KERAAJAKASVIT

- (KYLÖSADON JÄLKEEN)
- MAA EI JÄÄ TALVENAJAKSI PALJAKSI
- ESTÄÄ EROSIOTA
- HUMUS LISÄÄNTYY

SIENIÄ MAANALHA!

VIERPHTA 2/2023

- USEINHA KASVIHKA ON MAANALAISENA KUMPPANINA SIENI!
- NE MUODOSTAVAT YHTEISTYÖEHEMEN, JOTA KUTSUTAAN SIENIJUUREKSI eli MYKKORITSAKSI
- RAKENNE ANTAA HOOTYÄ MOHEMMIHE OSAPUOLIHE.

• SIENI SAA KASVILTA OSAN SEN VALMISTAMISTA YHTEYTTÄMISTUOTTEISTA

KASVI SAA SIENEN AVOLHA

- KASVATEHTUA JUURISTONSA KOON MONIKERTAISEKSI.
- PARANTAA RAVINTEIDEN JA VEDEN SAANTIA
- ILMAN SIENIJUURTA MONET KASVIT OVAI HEIKOIKHA

- ERI KASVEIHA ON OMANTYPPISENSÄ SIENIJUURI
- PUUVARTISIHA ON OMANSA
- VIHJEKASVEIHA YHEISIN ON KERÄSIENIJUURI

- YHTEISTYÖTÄ TEKEE MM. ◦ PALKOKASVIT ◦ MANSIKKA ◦ ERIK. SIPULIT

MONET ASIAT HEIKENTÄVÄT SIENIJUURTA

- TORJUNTA-AINEET
- KEINOLANNOITUS, RUNSAS
- HAPEN PUUTE (= LUAN MÄRKÄ JA TIIVIS MAA!)
- MAAN MUOKKAUS.

KANTTARELMI MUODOSTAA SIENIJUURTA KOIVUN KANSSA

KASVIMAAN SIENIJUURI VOIHEVIN, KUN VIHJEK-
KIERTOON KUUUU KERÄ-
SIENTÄ SUOSIVIA KASEJA

KESTÄVÄ PUUTARHANHOITO!

TUKEE MAAN
HEVINVOINTIA

SYNTYY,
KUN NÄKÖKULMA ON
EKOLOGINEN

1. MAHDOLUISIMMAN
VÄHÄN ULKOPUOLISTA
APUA (JA KONEITA)
TARVIKSEE VÄHÄN
TÄYDENNYSTÄ
MUOKKAUSTA
UUSIMISTA
TUKEE MONIMUOTOISUUTTA
KASVIT JA KASVUVAHUSTA
TULEVAT LÄHELTÄ (KOTIMAISIA)

ON SITÄ ETTÄ PERUSASIAT OVAT KUNNOSSA
JA OTETAAN OLOSUHTEET HUOMIOON

- MIHLAINEN MAAPERÄ
- PUUTARHAN VAHO-OLOSUHTEET
- KOSTEUS, VAI KUIVUUS VAHVITSEVA
- TUULENSUUNTA
- MAAN HAPPAMUUS
- HAKKANARKUUS
- ERI ALUEITTEN PIENILMASTO
- VUODENAIKOJEN VAIHTELUT

KASVIT EIVÄT
KILPAILE ..
KESKENÄÄN

- RAVINTEISTA
- VAHUSTA
- KOSTEUDESTA

2. TALOUDELLINEN NÄKÖKULMA
ON PITKÄIKÄINEN ISTUTUS
UUDISTAMISARVE VÄHÄINEN
ITSENSÄ HOITAVA ISTUTUS
SÄÄSTÄÄ VETTÄ JA LANNOITUSTA

KESTÄVÄ ISTUTUS

- MUUTTUV YMPÄRISTÖN
PAINEISIIN SOPEUTUEN
- ALUKSI VALOA ON RUNSAASTI,
JOLLOIN ALUSKASVIHUISUUS
KASVAA VOIMAKKAASTI
- MYÖHEMMIN MAANPEITÄ-
JÄT JÄÄVÄT MUIDEN
KASVIEN VARJOON.

VAAN TUKEVAT
TOISIÄÄN
ANTAVAT SUOJAA
TÄYTTÄVÄT
EKOLOGISET
LOKEROT

KASVIYHDISTELMÄT,
JOS A JUURET
KASVAVAT ERI SY-
VYKSISSÄ

3. HOITAJAN VOIMAVAROJA SÄÄSTÄVÄ
EI JATKUVAA KITKEMISTÄ
ARKOJEN KASVIEN SUOJAUSTA
RÖNSYKEVIEN KASVIEN TUKEMISTA
KASTELUN MINIMOIMINEN

KESTÄVÄ ISTUTUS KESTÄÄ
MUUTOKSET, EIKÄ
RYHMÄ TARVIKSEE
UUDISTUSTA

PÄÄLUMAISET JA
PINNANMPOUNTEISET
EIVÄT KILPAILE
TIHASTA, VEDESTÄ
JA RAVINTEISTA

KASVILAJIT YHDESSÄ KERROKSITTAIN!

- ISTUTUSVAIHEESSA EI VOI OLLA VARMA MITKÄ KASVIT MENESTYVÄT
- ANNA LUONNON TEHDÄ VALINTA
- ÄLÄ KASVATA KASVEJA VÄKISIN
- RYHMÄN KAUNEUS SYNTYÄ
  - ERI AIKOINA
  - ERI SEIKOISTA
  - ERI KASVEISTA P.M.

- MUODOSTAVAT TOIMIVAN KOKONAISUUDEN
- ON ESTEETTINEN
- LUONNONMUKAINEN
- MAA VOI HUVIN
- LUONNON MONIMUOTOISUUS LISÄÄNTYÄ
- VAIHTUVA ILME
- VIEHÄTTÄVÄ KOKONAISUUS
- MAAPERÄ EI VÄSY MONILAJISESSA ISTUTUKSESSA!

IHANTEEKSI HALKITTU HOITAMATTO- MUUS!

- UUTTA AJATTELUA VAATII SE, ETTÄ KESTÄÄ ISTUTUSTEN MUUNTUMISEN
- LAJIKOHTAISTEN OMINAISUUKSIEN
  - SÄÄN VAIKUTUKSEN
  - MUIDEN SEIKKOJEN MYÖTÄ

ÄÄ KAIVA eli

NO DIG MENETelmä

LAPIO JOUTAA NAULAAN!

(SITÄ VOI KÄYTTÄÄ KASVIEN ISTUTTAMISEEN, MUTTA EI MAANKÄÄNTÄMISEEN!)

LUONNOSTA MAALIA
EI SIELLÄKÄÄ KÄY KUKAAN AURAAMASSA TAI LAPIOIMASSA MAATA!

TARKOITUS ON, ETTÄ
MAATA EI KAIVETA JA HÄIRITÄ MAAN KUNNOSTA HUOLEHTIVAN PIENE LIÖSTÖN TYÖRAUHAA.

LISÄTÄÄN VAIN MAAN PINNALLE
JOKA KEVÄT M. 10. SENTTIÄ HYVIN MUHINUTTA KOMPOSTI

KOMPOSTIKERROS PIDÄTTÄÄ
MAASSA KOSTEUTTA JA ESTÄÄ RIKKARUOHOJA PIENE LIÖSTÖ KIITTÄÄ

KOHOPENKKI KUNNIAAN

KOHOPENKKI ON RATKAISU MONENLAISIIN PUUTARTHAN KOHTEISIIN SEN PERUSTAMINEN ON HELPPOA JA PARAS RATKAISU POHJAMAAN VAIKEAAN TYÖSTÄMISEEN

SAAT PIHALLE KORKEUSEROJA JA KERROKSELLISUUTTA

1. LAITA SANOMALEHTIÄ 2-3 cm, tai PÄHVIÄ POHJALLE,
2. TAI KÄÄNNÄ NURMITUPPAAT ALASPÄIN
3. LAITA RISUJÄTETÄ TAI KASVIJÄTETÄ POHJALLE
4. PUIDEN LEHTIÄ SILPUTTUNA
5. PALANUTTA KOMPOSTIA
6. NURMIKON LEIKKIJÄTETÄ
7. LISÄÄ MURTAA SEN VERRAN KUIN ISTUTUS VAATII (20-60 cm)
8. KASTELE HYVIN
9. RAJAA PENKKI NURMIKOSTA
10. ISTUTA KASVIT JA HUOMIOI, ETTÄ KASVIT KUIVUVAT HERKEMMIN KOHOPENKISSA

KOHOPENKKI LISÄÄ USEAMPIA KASVUOLOJA KASVUALIKOIMA RUNSASTUU ERILAISTEN KASVUALUSTAN MUKAAN. KOHOPENKKIÄ EI TARVISE KÄÄNTÄÄ LISÄTÄÄN VAIN MURTAA JA KATETTA TARTHURIN TYÖMAÄRÄ VÄHENEÄ!

KATSOTAAMPA OMAA PUUTARHAA UUDELLA TAVALLA!

vp. 9/2020

- VÄLTÄ ISOJA NURMIALUEITA
- NE SITOVAT HUONOSTI HIILIDIOKSIDIA
- LEIKKUU KULUTTA FOSFIIRISIA POLTTOAINEITA

ILMASTONMUUTOSTA VOI KÄSITELÄ MYÖS NIIN, ETTÄ HUOMIOI OMASSA PUUTARHASSA ERIKAISET RATKAISUT, JOITA ON TEKEMÄSSÄ

- erim.
- MAAN KAIVAMISET
  - PUIDEN KAATO
  - KIVEYKSET
  - MASSAISTUTUKSET y.m.

ON HYVÄ MUISTAA ETTÄ MAA ON ELÄVÄ MONELLA TAVALLA, JOKA TARVIKSEE HELLÄÄ KÄSITELYPÄ JA RUNSAASTI RAVINTOA, JOTTA SE TOIMII MONITAHOISASTI JA LUONNONMUKAISESTI!

- JATA LEHDET JA RUOHONSILPPU HARAVOIMAYTA AINA KUN SE ON MAHDOLMUSTA
- HUMUS LISÄÄNTYVÄ JA SE SITOO HIILIN MAAPERÄÄN

VOI TEHDÄ JOTAIN KONKREEYTYSTÄ OMAN YMPÄRISTÖN, MAAPERÄN JA KASVIEN HYVÄKSI

OIKEA KASVI OIKEAAN PAIKKAAN
MEIÄ EKOLOGISET "LOKEROT" KASVEILLE,

- ETTÄ NE TUKEVAT TOISIAAN
- TUOTTAVAT RUOKAA JA HYÖTYÄ, SEKÄ ILOA IHMISILLE JA ELÄIMILLE

OTA HUOMIOON

- KASVIN KOKO
- KASVUTA PA
- KASVISUKU
- PÖLYTTÄJIE N RAVINTO
- TYPENSI T OJAT

TARKOITUS ON SAADA

- PYSYVÄ MONILAJINEN KASVUSTO
- REHEVÄSTI KASUVAVA
- PEITTÄÄ MAANPINNAN
- TUOTTAA RUOKAA JA ILOA
- LANNOITTA ITSE ITSENSÄ
- TARHURI PÄÄSEE VÄHEMMÄÄN

LUONTO EI TUNNE
JÄTTEEN KÄSITETTÄ!

SITOO HIILTÄ,
ON ÖTÖKÖIDEN,
ELIÖIDEN JA SIENIEN
LISÄÄNTYMISPAIKKA

- LISÄTÄÄN SYKSYLLÄ
LEHTYÄ, NAATTEJA,
RUOHOSILPPUA YN. PÄÄLLE,
NIIN KAUAN, ET RANGAT
JA KANNOT OVAT MAATUNEET
- LEVITETÄÄN KASVIMAALIN
PUOLI

VARAA VARJOISA JA
SUOJAISA PAIKKA
KOHOPENKILLE

SE TOIMII MYÖS
TUUKENSUOJANA
PUUTARHAN REU-
NALLA ALKUVAIHEESSA
KUN SE ON KORKEA

LÄMPÖ- TEE HARJU-eli KOHOPENKKI

HELPOINTA KOHOPENKIN TEKEMINEN ON SYKSYLLÄ
SIKHOIN ON PAJON MATERIAALIA TARJOLLA!

KOHOPENKKI ON HYVÄ KALKITA TEKOVAIHEESSA

ALUKSI KOHOPENKKIÄ TUKEE KASTE LLA, JOS ON KUIVAA
MYÖHEMMIN PUUAINES LAHOTESSAAN PIDÄTTÄÄ VETTÄ.

KOHOPENKKIIN MUODOSTUU OMA
PIENILMASTO!

MULTAA PÄÄLIMMAISEKSI

RUOHOSILPPUA JA RIKKA RUOHOJA
VANHAA KOMPOSTIA

PUIDEN LEHTYÄ

RISUJA JA PAKSUJA KASVIEN VARSIA

KARKEIN PUUAINES

- OKSAT
- KANNOT

POTJIMMAISEKSI,
JOTKA LAHOAVAT HITAASTI
JA LUOVUTTAVAT LÄMPÖÄ
HITAASTI JA PITKÄÄN.

LÄPIHEIKKAUS HARJU-eli
KOHOPENKISTÄ

Kp 10/2020

- 1 TARTHURIN UNELMA ON TOIMIVA, HYVÄKUNTOINEN VIHJAVIA PUUTARHA MAA
- 2 SE TARKOITTAÄ KUNNIOITTAVAA HELLÄVARAISTA JA LUONNONMUKAISTA PUUTARHANHOITOA!
- 3 PIDÄ YLLÄ MAAN KASVUKUNTOA TUKEVALLA SEN LUONTAISIA MEKANISMEJA
- 4 MAAN MUOKKAUS MINIMIIN, JOLLOIN PIENEHLÖT SAAVAT TÖSKENNELLÄ RAUHASSA
- 5 PIDÄ MAA PEITEYTYNÄ KASVIVÄITEILLÄ JA LEHDILLÄ, JOTTA PIENEHLÖNKÄ RUIYÄÄ HAJOTETTAVAA JA RAVINTEET SÄILYVÄT PUUTARHAN EINKIERROSSA
- 6 KATEYTY MAÄ ESTÄÄ RAVINTEIDEN HOUHTOUTUMISTA JA ESTÄÄ MAAN NIETTÄMISTÄ SATEELLA
- 7 ELOPERÄINEN AINES PITÄÄ MAAN VIHJAVANA JA ELKÄVÄNÄ

8 SEURAA KASVIEN HYVINVOINTIA JA LANNOITA JA KALKITSE VAIN TARVITTAESSA

9 KÄYÄ LUONNONLANNOITUSTA, KOMPOSTIMULTA JA PALANUT LANTA ON PARASTA MAAN HYVINVOINNILLE JA HAJOTTAJA-EHLÖIKKÄ

10 PIDÄ HUOLTA PUUTARHAN MONIMUOTOISUUDESTA SILLÄ TOIMIVASSA EKO-SYSTEEMISSÄ KAIKKI VAIKUTTAA KAIKKEEN

- PUUT
- PENSAAT
- PERENNAT
- VIHANNEKSET
- KUKAT
- RIKKARUOHOT
- MAANPIENEHLÖT
- LINNUT
- PIENNISÄRKÄÄT
- SÄÄSTÄ LAHOPOUT
- TARTHURINTOIMET

TASA-PAINOINEN
PUUTARHA
TARVITSEE
PÖLYTTÄJÄ!
ERITAVOIN
TOIMIVIA
KASVEJA!
HYÖDYLLISIÄ
TUHOJAISIÄ
JAMALTIKUISEN
TARTHURIN!
20